

efterat han har givet denne Forklaring, kan jeg være ganske enig med ham deri, men jeg skal tilføje, at han i saa Tilfælde ogsaa maa give mig Ret i, at der ikke eksisterer nogen Fæstebondebestand. Det skulde jo nemlig være det Eiendommelige ved en saadan Stand, at den havde en vis affluttet Charakter; det er idetmindste det Begreb, man pleier at forbinde med Ordet Stand, — om den ærede Rigsdagsmand har sit eget Begreb derom, veed jeg ikke, men jeg maa tage Ordet i den Betydning, hvori det ialmindeligst tages. Naar iøvrigt den ærede Rigsdagsmand har sagt, at jeg var tilbøjelig til at stemme for Alt, hvad der kunde henføres til at være en Udvidelse af Eierens Ret, uden Hensyn til den Indskrænkning, der efter Lovgivningen maatte paahvile hans Eiendomsret, saa skal jeg dertil bemærke, at jeg har slet ikke Eierens Ret særligt for Die, Eieren som saadan interesserer mig slet ikke; men her er Tale om en Indskrænkning i Eiendomsretten, med Hensyn til hvilken ingen Anden har nogen Ret, og naar man da maa komme til det Resultat, at den ikke er til Gavn for Noget, og at den er til Skade i national-økonomisk Henseende, saa mener jeg, at der er god Grund til at lade den falde bort. Indskrænkningen kan ikkun da være til Gavn for Noget, naar man mener, at der er bestemte Familier eller bestemte Personer, der skulde have Retten; man kan gjerne som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) tale om Servituter, der hvile paa Eiendomsretten, men jeg maa gjøre ham opmærksom paa, at en Servitut efter sit Begreb forudsætter, at der er en berettiget Person, som kan gjøre Rettigheden gjældende. Jeg haaber imidlertid, man vil indrømme, at her ikke er Tale om enkelte Personer, der kunne gjøre Rettigheden gjældende; paastaar man det Modsatte, saa kommer man jo netop ind paa det Gebeet, som den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. A. Hansen) meget bestemt har værget sig imod, at han skulde befinde sig paa. Men er der Ingen, som kan gjøre gjældende som en Ret for ham, at man skal opretholde denne Byrde, saa bliver det et Spørgsmaal, som Staten har at opkaste og at afgjøre, om det er i det Almenes Interesse, at man

fremdeles lader Byrden vedblive at hvile paa Bondejord eller ikke, og naar da Staten fra sit Standpunkt kommer til det Resultat, at det er i det Almenes Interesse at have Indskrænkningen, da kan man ikke komme og sige, at de, der ville have Indskrænkningen hævet, eensidig have stillet sig paa Eierens Standpunkt. — Det glædede den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgfreds, at jeg ikke idag havde ytret Noget om, at man skulde være traadt Domstolene for nær ved de Forslag, der ere stillede til § 5. Det er mig en stor Fornøjelse, at jeg har kunnet glæde ham i dette Stykke, men det forekommer mig rigtignok, at det vilde have været noget besynderligt af ham at troe, at jeg virkelig skulde kunne have faldet paa en saadan Tanke, at her skulde være Tale om at gaae Domstolene for nær. Med den Ting, hvorom der her er Tale, have Domstolene jo Intet at bestille, undtagen forsaavidt angaaer Udmeldelse af Synsmænd, og det er virkelig en Function, som jeg ikke troer, at det kan interessere Domstolene at holde paa. Hvad jeg bemærkede med Hensyn til denne Overvolgiftsmands-Commissionsindretning var, at Udvalget ved sine Forslag forstyrrede de Forestillinger, man hidtil har forbundet med Begreberne om Volgifts- og Dpmand, og hvad jeg fornemmelig har gjort opmærksom paa, er, at det ikke harmonerer sammen at ville have baade en Dpmand og en Overvolgiftsmandscommission; vil man have en Overvolgiftsmandscommission, saa maa man idetmindste lade Dpmanden være borte i den første Commission. Jeg har ikke, som den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgfreds (H. Hage) syntes at mene, sagt, at Volgiftsmændene kun skulde fungere som Forligscommissairer; nei, jeg har sagt, at en Sags Afgjørelse ved Volgiftstjekjendelse egentlig beroede paa en Overenskomst mellem Parterne; Forudsætningen for Volgiftsmands Tiltræden er, at man er enig om endelig at lade Sagen faae den Afgjørelse, som Volgiftsmændene give, og forsaavidt bliver der altsaa en Modsigelse tilstede deri, at man, efter engang at have vedtaget en Volgiftsmands-Afgjørelse, dog bagefter kan sige: „Nei, nu ere vi dog ikke fornøjede med Volgiftsmændenes Afgjørelse, nu ville vi have